

V juž. stranskim ~~kapele~~ ~~XXXXXX~~, ~~XXXXXX~~ ob oltarju v niši na levi visi slika sv. Florijana v takratnem okviru. Vidi se gorata pokrajina, na desni večje graščini podobno poslopje. V sredi stoji sv. Florijan v viteški železni opravi z vihrajočim plaščem čez ramo in čelado s perjanico na glavi. Prezbrad, iz golide vliva vodo na požar. V desni pa ima zastavo.

Slika je slikana popolnoma po načinu slik. iz 17. stol. Eden poslednjih odrastkov domačega slikarstva pred zmago baroka.

Podpis spodaj Die gesambte Pürger schaff zu Mahrenberg verlobt sich ^{Famers wegen der pravi samoben} Gott unt dem p: Floriano zu Ehre Jahrlich mit einer h: Messprunst so anno 1721 der 80 uniu (!) peshehen.

Golbet slikarstva, kakor so slike v Ortneku ali ona madona v Puštalu.

StieStele, XXXV, 28.7.1925, str. 48' - 49.

Brvotnā.c. je bila najbrž že sezidana v 12. stol. Tudi o sedanji drugi c. se veš le malo. ker je l.1727 p gorelo župnišče z vsemi spisi in protokoli. Sedanje župnišče je bilo sezidano l.1804. Sedanja ž.c. je iz zač.18. stol. Na mestu sedanje je stala stara, manjša c., ki se je morala l.1713 podreti. Stega leta se je začela zidati nova, ki je bila l.1724 dogotovljena. L.1727

je pogorela streha na ladji in na stolpu. ^{Freska iz l. 1523 na evang. stani.}

Slika: pogled na ~~trgxxxxxxxxxxxx~~ ž.c. ^{stari oltar sv. Križa v ž.c., iz nicholanjskega samostana}

" v notranjščino z gl.oltarjem

Fl. Stele. 1932, L. VIII, Heft 20-92

Prezbiterij visok, poznogotski, mrežasto rebrasti obok z okroglimi sklepniki sloni na konzolah, ki so nekako v sredi višine stene. Konzole so bogato profilirane, deloma v obliki obrazov, deloma kot ščitki. Diensti ob vel oltarju okrogli, na paralelnih stenah 8 kotni. Slavolokin ladja pozneje obokana. Arhitektura kmečka, za kar kaže posebno stiliziran okrasek v srednjem polju svoda in kapelica na sev. strani. Srednje polje ima v sredi odprtino, očitvidno za ventilacijo in je obdano od stiliziranih vejic z nageljnovimi cveti. Med vejicami 4 znaki, ki izgledajo na prvi pogled kot letnica, a so bržkone le ornamentalnega pomena.

↑ 714

Na slavoloku je kronogram: LaVs et honor beato MIChaELI (c je ostal črn, mogoče samo pomota novejša prebelitve) HIC triBViTVr a Grege fIDeLI!

Sicer pa ladja posebno arhitektonsko ne pouči o svoji starosti. Vzbuja pa sum da je mogoče prezidana iz gotske ali zgodnje baročne.

V prezbiteriju na sev. strani v steni poznogotski vhod (pod zvonik. Pod zvonikom za tem vhodom ostro šilast gotski lok. Težka stara z železom okovana vrata. Streha polna lukenj, celo First, nujna poporavila. Na sev. steni prezbit. poznogotska freska, stoječa Schutzmantelmaduna, spodaj malo pokvarjen podpis: hie. ligt. begraben herr hans fierstenfeldt pfarer B.W. (izgleda kot tzw ali zn?) marnberg dem...gnad.....gestorben ist am andern..1523

Na desnem spodnjem robu razjeda novejši omet in belež neka čudna plesen, ki ga kar dviga. Par mest napisa, posebno letnica je v neposredni nevarnosti

da odpade. Treba bo ponovno poskusiti s fiksiranjem. Stala slika izgleda s edaj zavarovana. Marija spodaj z razgrnjenim plaščem, tipično krono Maxa I. na glavi in razpuščenimi lasmi, gleda na Boga sina v desnem kotu zgoraj in kaže s prstom desne roke. Sin vtika meč v nožnico. Ob njem 2 angelja s križem in stebrom. Pod plaščem Marije klečeči vsi stanovci, od enega v belem mašniškem oblačilu gre napis - ora pro nobis sancta Dei Genitrix. Za Marijo 4 priprošnjiki. Prvi ima sivo brado, a drugače brez atributa, drugi sv. Janez Krst z jačnjem, 3 sv. Trištof, 4 mladenič brez atributa. Poleg te slike na levi iz iste dobe in iste roke, stoječa sv. Ana Samotretja z Marijo in Jezusom v rokah. Slika močno gotška, le prav rahel renes. odmev se čuti.

V sev. steni prezbitarija ob oltarju niša s fialami in 3 bogatimi kreuzblumen barbarsko. Manj postavljena novejša slika brez madežne in v kamen kreuzblume vlita držaja za sveče. Naj se odstrani in višje ali drugod obesi. Kazi tu na vsak način. Vsi kamniti deli arhitekture močno prevlečeni z beležem.

Ohranjenih je troje oken z masswekom, zelo visokih, ozkih. Zadnje (oz. sred. je je zazidano) Slika (tisk) rojstva Kr. nad tabernakeljem je neokusna in naj se odstrani. Liturgično čisto nič utemeljeno.

Vel. oltar lesen z napisom 1677 erectum 1873 renovatum. Renovacija je neokusna, očitno, posebno ornamentalni deli odstranjeni in nadomeščeni z nedoraslimi novimi. Cel zokel takrat pridani je skrajno neokusen. Glavna slika sv. Mihaela, močno raztrgana in brez večje vrednosti. Kartuša s kronogramom nad njo je le

SanCte MIChael arCh hora eXItVs est aDIVtor noster!

Dva okusna, posrebrena stenska svečnika iz 1.pol.19.stol.

"epa je slika Marijinega oznanenja iz 17.stol. Sv.Trojica na vrhu srede 19.stol. nič posebnega. Oltar v sedanji obliki neokusen, bi se dal dobro renovirati. V zakristijo vodi lepa intarzirana vrata in ob sev. steni istega dela lep Chorgestühl, 18.stol. Deloma se močno lušči in nujen popravila, naj se priporoči kot potrebno. Trižnica neokusna. 2 str. oltarja 18.stol., slabo poslikana, drugače dosti čedna. Eden s pečim sv.Franč.Ksav.in sv.Ignacijem, drugi z Bogom očetom. in Pieta. Slike ne posebno kvalitetne, a vendar vredne da ostanejo.

Sev. str. kapela - oltar sv.~~xixixix~~ Križa.Grob, anatomsno pretiran corpus. Pod njim 2 velika rokoko relikviarja, vsa obita s posrebrnim plehom(ge=trieben) fino delo iz srede 18.stol.Sem je prišlo iz samostana. 3 k temu spada joče kanon table, zakaj se ne očistijo in porabijo recimo na vel.oltarju. Skrajno zapuščena, a ikonografsko zanimiva slika sedečega, spečega deteta Jezusa z zem. kroglo v roki, obdanega od orodja trpljenja.

Nad spovednico zanimiva Madona s plaščem na platno iz 18.stol.Kvaliteta nič posebnega, a ikonografsko izredno zanimiva, vredna ohranitve.

Trižev pot brez vrednosti.

V stran(juž.) kapeli pol v steno vžidan poznogotski krstni kamen s schraube artig zavitimi stranicami, vidna deloma 2 ščita, sprednji pa cel s trolist

na katerem je sled temnozelenene barve in znaka

Oltar ima letnico 1875, neokusen. Zanimiva in zelo ohranitve vredna je slika sv. Florijana z napisom: Die gesambte Burgerschaff zu Marnberg verlobt sich Gott unt dem h. Floriano zu Ehren Jahrich mit einer h. mess wegen der grausamen feuersbrust so Anno 1721 den 20 iuniu geschehen.

Orglje oropane, brez umetniške vrednosti.

Zunanjščina cerkve, posebno fasada bi dala sklepati še najpreje na 17. stol.

Posebno nepričakovan je zokel, pokrit s kamn. ploščo ^{krup in krup} okrog in okrog cerkve prilegajoč se gotskemu. Nima ga pa juž. kapela. Gotski zokel prezbit je prav pri tleh. Oporniki imajo po tri zidce. Zvonik ima 4 gotske profilirane line na vsh. ~~sten~~ strani, na sev. samo 2. Nad tem gotski zidec, od tam naprej pa bržkone ni prvoten, čeprav poenema gotske line. Pod sev. kapelo je karner, luknja vanj s pokopališča, koliko ima ta kapela gotskega zidu se ne da dognati. Gotski je zopet v zap. kotu med to kapelo in cerkveno steno se nahajajoči na zunaj zaokroženi stiegenhaus, v katerem so zavite poževne stopnjice (kamnite), pod streho cerkve in preko svoda kapelex v zvonik. Vhod v zvonik ima ostanke gotike (gotško profiliran portal), dokaz da je preko kapele, nad karnerjem vodil dohod v zvonik od Stiegenhausu tudi prej. Stopnjišče ima tri 4oglate poznogotске ~~rozete~~ profilirane line. Streha zvonika, moderna šilasta.

Pokopališče ob cerkvi zelo zanemarjeno, a bi se dalo urediti naravnost v par. Bržkone imajo nove drugod.

Prezbiterij sev. stena. Ostanki poznogotskih fresk. Obe slike delo istega mojstra. Na levi stoječa bogata drapirana sv. Ana Selbdritt. Lila suknja rdeč plašč. Na rokah na desni ji sedi mali Jezus nag do pasu, spodať pa zavrt v belo rjuho. Na levi pa Marija v sinji obleki, lasje razpušćeni po hrbtu. Roke si stezata nasprot in jih stikata. Ana ima posebno belo pokrivalo ovito okrog glave in vratu. Remodelirano s poudarkom notranjih kontur in dekorativnega plastičnega gubanja. Obleka pred telesom. Lepi obrazki. Druga slika predstavlja Schutzmantelbild. Spodať v sredi, malo v svojo levo premakjena Marija z visokim pasom, v sinji suknji in belim plaščem. Desna roka ima stegnjen kazalec in kaže predse. Leva drži plašč, pod katerim so zastopniki takratnih stenov. Vtis množice s sekanjem in obračanje obrazov v razen smeri, dobro pogojen. Na eni strani vodi papež (levo) zastopnike redov in duhovščine. Zadnji v beli obleki z beretom v rokah je pač raniki. Od njega izhaja k Mariji napisni trak: Ora pro nobis sancta gli genitrix. Na njim stoji kot protektor, kar izraža s tem, da se z desno dotika njegove glave, svetnik, ki ima belo brado in lase. Oblečen v sinjo suknjo, rumen plašč, na katerega robu zgoraj je le odlomkoma še čitljiv napis: (S)anctus An(dreas) ob njem sv. Jenez Arst. s črno brado, v koži in čez rdeč plašč, v levi ovco, z desno kaže na njo. Na desno do zakristije svetnik stoji s kraljem in kraljico na čelu. Za njim sv. Boštjan v rdeči suknji, razgaljene prsi, ki so prestreljene s puščicami. Obraz je brezbrad, lep. Ima dolge lase in spominja na avstrijske voharje. Z desno prstom kaže na čelo.

Z desno pa graciozno kaže na Marijo. Zada: sv. trištor z Jezusom na ramah. Ozadje te skupine je temno rdečkasto, nad tem nekoliko ozarjeno nebo (motiv, ki ga radi rabijo takratni slikarji) in na plavem ozadju neba dva angelja, eden s križem, drugi s stebrom na desni v oblakih Jezus, ki stika meč v nožnico. Oblaki risani v lila tonih, ki so za to dobo karakteristični. Modne obleke. Nova lepota ki pa ima še mnogo gotskega. Spodaj podpis le deloma ohranjen: Hie. ligt. begraben . her . hans . fierstenfeldt . pfaer . czw . marnberg . dem . (go)t . gn . d . (un)d . (?) der (le vrhovi vidni) gestorben . ist . am andern.----- (uničeno) 1523.

Stele, XXII, 13.8.1923, str. 43-45.

slika gl.oltarjan podpis W.O.Noltsch 1854 sv. M. hael - restavriral (preslikal) J.Pajtler 1929.

Vel.oltar: 1677 erectum, 1873 renovatum.

Na rokoko tablici sancte Michael arch. hora exitus esto adiutor noster!

Pod streho: ^{Aron} ~~xxxxxxx~~ in Mojzes, dosti dobri figurici iz sr.19.stol.

Ohranjena dva sedeža angela, ki sta nekaj sedeža na volutah vel oltarja.

Oblečeni kip odstraniti in slikano Marijo na njegovo mesto.

Stele, CXV, 4.8.1930, str. 43-44.

Marian - Wendt VI, 323. J.Oražen, das Bisthum und die Diöcese Lavant S.92 - 195 (Anhang zum Personalstand des B.Lavant im Jahre 1871) Pusch und Fröhlich, Dipl.sacr.Duc.Styr.II, 321 - 328.

Nach der Klostertradition, welcher Cäsar, Marian dem Schreibverstosse eines

Die Neufärbelung der Pfarrkirche, deren Chor gotisch ist, deren Schiff aber aus dem Anfang des 18. Jahrh. stammt, wird genau nach dem Vorbild des alten Bestandes angeraten. Von den grauen Wand und Gewölbeflächen heben sich die tragenden architektonischen Teile (Pfeiler, Pilaster, Gurten, Rippen) in weisser Farbe ab. Beim Abscheren der Färbelung sind an der Nordwand des Presbyteriums zwei sehr gut erhaltene Freskogemälde freigelegt wurden, eine hl. Anna selbdritt und eine Schutzmantelmadonna, datiert 1523, welche die Grabstätte eines Marenberger Pfarrers bezeichnet (Fig. 29) Das k.k.L.K. leitet die Restaurierung beider Gemälde ein.

Slika: Fig. 29 freska - Marija zaščitnica s plaščem.

MDZK: št. III. F. 13, 1. 1914, str. 98: Tätigkeitsbericht.

Okrožje Marenberg je spadalo pod lavant. škofijo že 1. 1228, takoj po njegovi ustanovitvi.

Zupna.c.: L. 1528 cerkvena vizitacija (str. 596).

Za enega obeh požarov, ki sta v 1. 1721 in 1727 izbruhnila v Marenbergu, so zgorele žu njeske matrike.

L. 1810 poroča dekan, da so mimoidoči avstr. in francoski vojaki uporabljali pokopališče za hlev in je tedaj zgorela mrliška kamra (Totenkammer)

Ign. Crožen: Das Bisthum und die Diözese Lavant, 1. 1875, 1. del.
str. 595-597-

MARENBERG, samostan

1650, opatinja toži deželi, da je samostan zastarel, da dežuje vanj, da je zidovje dotrajano, delno podrti... zašto bi rada konvent malo povečala, za kar prosi za podporo (dobila je 100 fl.).

I.v.Zahn, Steirische Miscellen, Graz 1899, 298

Samostan sta ustanovila l. 1221 Zeifrid Marenberški in njegova mati Gizela. Grajen je bil l. 1251. Temu sam. je bila prizidana krasna c. Naše ljube Gospe Marijinega Oznanenja pri Marenbergu na Radlu. Po tej c. je dobil trg tudi ime: "Marenberg" iz "Mariaberg". Zeifrída Marneberškega je dal l. 1272 kralj Otakar Češki umoriti in je bil pokopan v marenberškemu sam. Ko je Jožef II l. 1781 sam. razpustil, so Zeifridovo truplo prenesli v ž.c., pozneje pa v muzej Joaneum v Grazu.

Po razpustu sam. so začeli c. podirati. C. tak tlak so prodali v Pišcece. Zvonove na travnik (Weis). Ves inventar c. je bil l. 1795 na licitaciji prodan. Nekaj so razni dobrotniki kupili za ž.c. sv. Mihaela.

Slike: dvoriščna stran samostana

Samostan v 17. stol., litografija

Pogled iz sam. hodnika.

Il. Slov. 1932, L. VIII, št. 22, str. 89-92.

Vel. oltar, obhajilna miza, lepi baročni oratoriji, kipi in slike 2 str. Oltarjev so iz samostana v Marenbergu.

Stele, LXXX, 29.7.1932, str. 41.

MARENBERG - bivši samostan dominikank.

4.

Marian - Wendt VI, 323.J.Orožen, das Bisthum und die Diöcese Lavant S.92 - 195 (Anhang zum Personalstand des B.Lavant im Jahre 1871) Pusch und Fröhlich Dipl.sacr.Duc.Styr.II, 321-328.)

Nach der Klostertradition, welcher Cäsar, Marian dem Schreibverstoße eines jüngern Copialsbuchs beruht, sollen Eisel, die Witwe Alberts von Mahrenberg und deren Sohn Seifried noch bei Lebzeiten des heil.Dominicus und zwar im Jahre 1221, die Gründung eines Frauenklosters begonnen, dieselbe jedoch erst 1251 vollendet haben !Nur diese letzt genannte Tatsache lässt sich urkundlich be-

gründen, denn wir besitzen aus dem Jahre 1251 mehrere Documente aus welchen hervorgeht, dass Seifried von Mahrenberg und dessen Gemahlin Richkardis ihre Ehe dazumal als eine voraussichtlich kinderlose betrachteten und für ihre See-

lenheil zu sorgen begannen. Darum wird z.B. dem Kloster von St. Paul, das fräher bestrittene Obereigenthum an den Schlössern Trixen und Mahrenberg eingeräumt, undwenige Tage später die Stiftungsurkunde für das zu Ehren Christi und der heil.Maria gegründete " claustrum sororum degencium regula beati Augustini" secundum institutiones fratrum Praedicatorum, ausgefertigt.

Seifried von Mahrenberg wurde hinterher, wohl weil er zu eifrigsten Anhängern der Herzogin Gertrude zählte vom König Ottokar in's Gefängniss geworfen, und war 1272 schon tot. Die Sage wasste von grossen Martern berichten, welche er auf eine falsche Beschuldigung hin vor seinem Tode habe erdulden müssen, und die Nonnen seiner Stiftung erhoben ihn eigenmächtig zu einem speziellen Kloster heiligen, wie bereits Marian missbilligend bemerkte.

Mahrenberg war eines der reichsten Frauenkloster in Osterreich und wurde 1782, nachdem es zwei Jahre zuvor ganz abgebrannt war, aufgenoben. Der kunstlose kistenartige Sarg aus Eisen, in welchem die Gebeine Seifrieds nebst den Ketten die er getragen verheret wurden, kam letztlich an das Joanneum zu Grätz, wo ihn der Oberstabartz, Herr dr. Könisch untersuchte, und mit einem weiblichen Skelette und Ketten gefüllt fand.

MDZK: St.19-20,1.1874, str. 243:Die Siegel der
Steierischen Abteien und Convents im Mittelalters, von A. ^{Luschn}

a. Siegel der Priorinnen

37. (14. Jahrh.) Lapidarschrift zwischen Perlenlinien.

+ S PRIORISSA IN MARNBERG

Kleiner Zweig.

Getheiltes Siegelfeld, unterhalb in einem Kleeblattbogen die nach rechts gekehrte ~~kniende~~ kniende Priorin oberhalb die gekrönte Gottesmutter mit dem Kinde in halber Figur. Spitz - Oval, G.40 / 25 Mm. rothes Wachs an Pergamentstreifen, an Urkunden des steierm. Landes - Archivs. während der Jahre 1408 -1471 (Nr. 4345, 7881).

38. (15 / 16. Jahrh.) Übergangslapidar auf einem leistenartig hervortretenden Bande, welches das vertiefte Siegelfeld umschliesst.

.S. PRORIV. CV. MARNBERG. 1596(!)

(Siegel der Priorin zu Marnberg im Jahre 1596!)

Ausserst rohe Nachbildung der Vorstellung des vorhergehenden Siegels, erhalten in rothem Wachs an zwei Urkunden von 1533, Spitz - oval, G.49/26 Mm. Die Jahreszahl ist offenbar fehlerhaft, und dürfte auf 1496 richtig zu stellen sein.

b. Conventsiegels:

39. (13. Jahrh.) Lapidarschrift zwischen schwach angedeuteten Perlenlinien.

S: 9VNT9 . SOROR . ORD P - DIACATOR D

MARNBERG

In einem Kleebogen eine kniende nach links gekehrte Nonne, oberhalb in zwei gleichen, von Thürmchen überragten und mit Araben besetzten Nischen die Standbilder der Apostel Paulus und Petrus, und zwischen ihnen die Umschrift theilend. Christus am Kreuze. Spitz, oval G.45/27 Mm. Fig. 23, in rothem Wachs an Urkunden des steierm. Landes : Archivs während der Jahre 1300 - 1408 vorhanden.

40. (Ende 15. Anfang des 16. Jahrh.) Übergangs - Lapidar auf aufgerollten Schriftbändern, welche aussen von zwei glatten Linien umgeben sind.

S . CONVENT9 SOROR in MARNBERG ORD

PREDICATOR

Ganz ähnlich ~~xxxxx~~ Darstellung, doch ist dem veränderten Geschmacke da =

MARENBERG - bivši samostan dominikank

durch Rechnung getragen, dass der untere Kleebogen durch eine Console ersetzt ist, während die Heiligen in säulengetragenen Rundbogen - Nischen stehen, aus welchen statt der Türmchen nur offenen 8 ähnliche Rankenaufsätze emporragen. Spitz - oval G.47/26 Mm.in roten Wachs an den bei Nr.37 erwähnten Urkunden von 1533 und 1537 erhalten.

MDZK : št.19-20, 1.1874, str. 244.Siegel der Steierischen Abteien und Convents im Mittelalter, von.
A. Luschin.

Samostan se omenja v listinah iz 1.1271, 1291,1482(str. 531-532.)

Ign.Orožen: Das Dekanat Schallthal, 1.1884, str.531

L.1636 je blagoslovil lavant. škof^v samostanski kapelⁿ oltar vseh.svtnikov
Tedadaj je blagoslovl tudi en zvon v čast sv. Suzane.

L.1782 je bil samostan razpuščen.

Ta samostan je bil eden najpremožnejših ~~xxix~~ ženskih samostanov v Avstriji
(zlata s kamni posuta monštranca, slebrne mrtvaške glave, zlatniki, drago
cen vinski servis itd.)

L.1780 je samostan pogorel in ga niso popolnoma popravili. Lavant. škof je
želel, da se fara prenese sem, vendar oblast tega ni dovolila.

Ign.Orožen: Das Bisthum und die Diözese Lavant, 1.del.1.1875,
str. 599-600.

Emil Kümmel v razpravi Kunst und Künstler in ihrer Fördernug durch die
steir. Landschaft vom 16. bis 18. Jahrhunderte (Studie aus den Rechen=
büchern und Acten des Landesarchives) navaja letnice, ko so za stavbe
prispevali stavbni stanovi ... 1655: Stift Mahrenberg (A. 158)

Beiträge zur Kunde steiermärkischer Geschichtsquellen. 16. Jhrg.,
Graz 1879, str. 117.

Marenberg se omenja kot trg že l. 1599, tako je poročal takratni lav. škof

Jurij III Stobej pl. Palmberg v svojem pismu papežu Klementu VIII. Kot župnija je pripadala sekavski škofiji do l. 1787, ki je l. 1805 ustanovila tu dekanat. "ato pa je pripadala pod lav. nadškofijo.

Slike: pogled na kraj, nasl. str.,.

"arijina s ha na trgu. Saha je iz nekdanjega sam. Spodnji desni kip kaže Zeifreda, ustanovitelja sam, Ostali trije pa so sv. Rok, Dominik in Jakob.

Il. Slov. 1932, L. VIII, št. 22, str. 89-92.

Med najstarejšimi naselbinami v "Dravskem lesu" so bile Radle "Redlach", ki se l. 1268 imenujejo "forum" = trg in se zadnjič omenja to ime l. 1290. dorf Redlach. Leta 1161 zveemo, da si je Kolon iz Tušenj v vasi Radle ("in villa Radela") osvojil neko samostansko posestvo in je trdil, da mu je dal opat v xxanxix zajem tudi grad, ki ga je imenoval "Castrum ad lapidem" na Kamnu. Eden njegovih naslednikov, znani Seifrid Marenberški, ki je l. 1272 bil v Pragi umorjen, je sezidal pod gradom s svojo materjo Gizelo cerkev v čast Mariji in zraven samostan za ženski red sv. Dominika. To se je zgodilo l. 1251. Takrat je prekrstil tudi svoj grad Na Kamnu v Marijin hrib ali po takratni pisavi v nemški Merenberchen ali Mernberch (slovenska oblika bi bila nekako "Šmarna gora"), se začel sam imenovati 2de Merenberch", katero obliko zasledimo prvič 5. junija 1251. Kmalu se je imenoval tudi kraj, trg, mesto Radle Marnberg, "vila Maerenberch".

1. 1271. prvikrat, "Redlach" 1. 1290. zadnjikrat.
L. 1251 še ni bilo župnije v Marnbergu. V listini, izdani v Marnbergu dne 5. junija 1251. se nahaja med pričami tudi "Dominus Libardus plebanus" brez kaknega pristavka; mislimo pa, da je ta istoveten z "Libhardus filius domini Reimperti de Seldenhouen", ki je pričal dne 12. januarja 1245 na Fali. Pač pa so imele nune svojega kapelana, kakor 1. 1291. jan. 7. priča: Hertwicus capelanus sororum in Mernperch. Župnijo še le zasledimo prvikrat 1. 1349., ko je 8. marca župnik Niklas von Maerenberch pričal, da so opat Heinrich in konvent Sv. Palva darovali neko posestvo v Bistrici za večno luč v Muti (auf der chappellen ze sant Margareten dacz der Maeut) in za obletnico v Maerenberch.

Iz navedene listine sicer ne sledi, da bi ne bilo župnije že vsaj nekaj let pred 1349, pač pa vidimo, da še tega leta ni bilo župnije v Muti, - apmak še je Muta pripadala v župnijo Marnberg, ker bi drugače ustanove za večno luč v Muti ne mogel pričati marenberški župnik. Sicer pa to trdi že Janisch (II 152).

Marnberška župnija je bila ustanovljena iz Dravperga. Priča nam to dejstvo, da je bil patron marnberški dravperčki kapitel; še-le ko je dravperški kapitel sam prišel pod patronat labodskega škofa, je prišla tudi marnberška župnija pod isti škofov patronat (do 1. 1802)

M. Ljubša: Zemljepisni razvoj sedanjih lavantinskih župnij na levem bregu Drave do Jožefa II., 5. Marnberg.

ČZN: XIX- 1924. str. 63, 64.

Jos. Mravljak: Marenberg 1257/59 in 1272, dvoje spornih vprašanj.

ČZN. XXIV. 1929. str. 200 - 204.

Marenberg - Marijin steber

Stal v mestu

članek Avg.Stegenšek v Glasniku naj=
svetejših src, 1913,69

zunanjšćine z okolico

1. Slov. 1932, L. VII⁴, št. 22, str. 89-92.

Tu se nahaja pet 4r. kipov v naravni vel., ki predstavljajo 4r. trpljenje
Slika 4r. kipa.

1. Slov. 1932, L. VIII, št. 22, str. 91.

MARENBERG, grad

1697, 19.maj - grad je pogorel (strela!), dvoje stopnišč in dva velika obo-
ka podrto- To treba odstraniti, sicer pa ne obnavljati, ker v bližini ni
ne kamenja ne lesa...

I.v.Zahn, Steirische Miscellen, Graz 1899, 298.

MARENBERG - razvaline gradu

Razvaline gradu marenberške gospode- ostanki zap.stolpa s portalom.

1. Slov. 1932, L. VII, št. 22, str. 89-92.